

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд „**РЪКОВОДИТЕЛЯТ ЛИДЕР – КЛЮЧОВ ФАКТОР В МОТИВИРАНЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В СФЕРАТА НА ТУРИЗМА**“,

представен от **Фахри Фахри Идрис** за получаване на образователна и научна степен „Доктор“.

Изготвил становището: Проф. д-р Валентин Кирилов Велев, член на Научно Жури, съгласно заповед на Ректора ВСУ „Черноризец Храбър“ №3827 от 23.06.2015 г.

Представеният за защита дисертационен труд е разработен от инж. Фахри Идрис под ръководството на проф. д.ик.н. Йосиф Илиев. Процедурата за публична защита е открита в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и заповед за отчисляване с право на защита. Запознаването с дисертационния труд показва, че изследването е посветено на научно-приложни въпроси от сферата на управлението на човешките ресурси, насочени към разкриването на неизползвани резерви за повишаване на конкурентоспособността на бизнеса от туристическия сектор. Като базисна за всеки стопански субект категория, конкурентоспособността предопределя широк мащаб и насоки за изследване, като в случая те са ориентирани към изучаване на връзката „човешки ресурси - конкурентоспособност“, като потенциален източник на положителни бизнес ефекти. В тази посока е формулирана тезата на дисертацията, че ръководителят създавайки условия за повишаване на компетентността и на мотивацията на персонала, създава синергетична среда, генерираща допълнителни възможности за постигане на устойчива конкурентоспособност на субектите в туристическия бранш. На този фон са формулирани изследователската цел и задачи, с които изучавайки състоянието в конкретни обекти се очертават практически насоки за промяна в дейността на туристическите организации, в

съответствие със силата в проявлението на зависимост „мотивационна дейност на ръководителя лидер – квалификационно и мотивационно развитие на персонала от всички равнища – конкурентоспособност на фирмата“. Този доста обхвaten и комплексен за проучване обект в съчетание с използвания адекватен на задачите подход, е основание научното изследване да бъде определено като актуално и с конкретна научно-приложна насоченост.

В структурно отношение дисертацията е развита в класическа форма, съдържа увод, три глави и заключение, в което подробно са представени основните изводи от изследването и конкретни препоръки за практиката. Отделните части са балансирани количествено, а логическата им обвързаност, лекота на изложението и подчертаната елегантност на конструиране и провеждане на изследването, аргументират дисертабилния характер на работата. Като обобщаващ извод от критичния прочит на дисертационния труд може да се посочи, че сме свидетели на една прецизно извършена разработка, в която са налице всички компоненти на едно научно изследване – отлично познаване на съществуващото положение в теоретичен аспект (посочена е библиография със 78 съвременни източника от български и чужди автори), преход от теоретични постановки към изграждане на методични инструментариуми за изследване, провеждане на коректен активен експеримент с обобщаване на получените резултати и генериране на аргументирани препоръки.

Резултатите от проведения активен експеримент са групирани в няколко направления, като полученият емперичен материал е оформен прецизно и богато илюстриран в таблична и графична форма. Въз основа на анализа на резултатите от проведеното теоретично с последващо практическо изследване логично се стига до аргументирани резултати, в

които са кристализирали и се откриван определени приносни моменти, изразяващи се в:

- *Чрез критичен анализ на съвременни източници са направени оригинални теоретико-методични обобщения върху съдържанието и значимостта на ролята на ръководителя лидер за формирането на устойчива мотивационна среда сред човешките ресурси на фирмите от туристическия бранш, върху които да се изгради модел за практическо изследване;*

- *Предложен е оригинален методически подход за практическо проучване на взаимовръзката „мотивационно въздействие на ръководителите върху персонала на туристическата организация – повишаване на положителните ефекти от дейността“;*

- *Извършено е практическо приложение на подхода, като са получени доказателства за неговата коректност, а обобщенията на резултатите от експеримента предоставят конкретни отговори за практическата реализация на важни направления в управленския процес на човешките ресурси и убедително потвърждават формулираната научно-приложна теза.*

Основните части по дисертационния труд са станали публично достояние чрез представянето на 4 научни доклада на национални научни форуми с международно участие. Те са доказателство за това, че основните части на разработката са представени на научната общност, и че дисертационният труд е дело на докторанта.

Дисертацията е написана на съвременен и достъпен научен език, оформена е прецизно, което допринася за убедителност на изложението и непосредственост при неговото възприемане. Към дисертационния труд нямам съществени критични бележки от съдържателно или редакционно

естество. Във връзка с бъдещата научна дейност на докторанта имам два въпроса, които биха ориентирали автора за бъдещи изследвания:

1. Съществува ли специфика в съдържанието на мотивационното въздействие на ръководителите от туристическия бранш в сравнение с тези от промишлеността, например минната?

2. В условията на огромната разлика в заплащането на труда у нас в сравнение със страните от Европейския съюз, различно ли е значението на различните мотивационни подходи, в т.ч. и на заплащането, в отделните страни.

Заключение: Дисертационният труд на инж. **Фахри Фахри Идрис** разглежда актуални за фирменото управление въпроси и е резултат на самостоятелно научно изследване. Чрез него е постигната целта, намерени са адекватни решения на произтичащите от нея задачи и е доказана основната теза. Научните приноси са коректно заявени и вярно отразяват теоретико-практическите резултати. Въз основа на изложеното убедено изразявам положително становище към разработката, която оценявам като завършен и стойностен научен продукт в резултат на реализиран образователен и научен процес в акредитирано научно звено. Убеден съм, че тази преценка ще се затвърди и при публичната защита, а окончателната ми позиция ще бъде гласуване с „**ДА**” за присъждане на инж. **Фахри Фахри Идрис** на образователната и научна степен „**доктор**” по докторска програма „**Организация и управление извън сферата на материалното производство**“.

30.07.2015 год.

ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ:

СОФИЯ

(ПРОФ. Д-Р ВАЛЕНТИН ВЕЛЕВ)